

Miljøregelverket og muligheter for bærekraftig massehåndtering

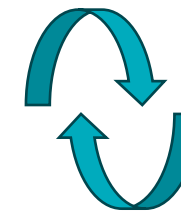
Går det hånd i hånd?

Miljøringen 22. november 2023 – Ingvild Helland, Norconsult Norge AS/Bærum Ressursbank

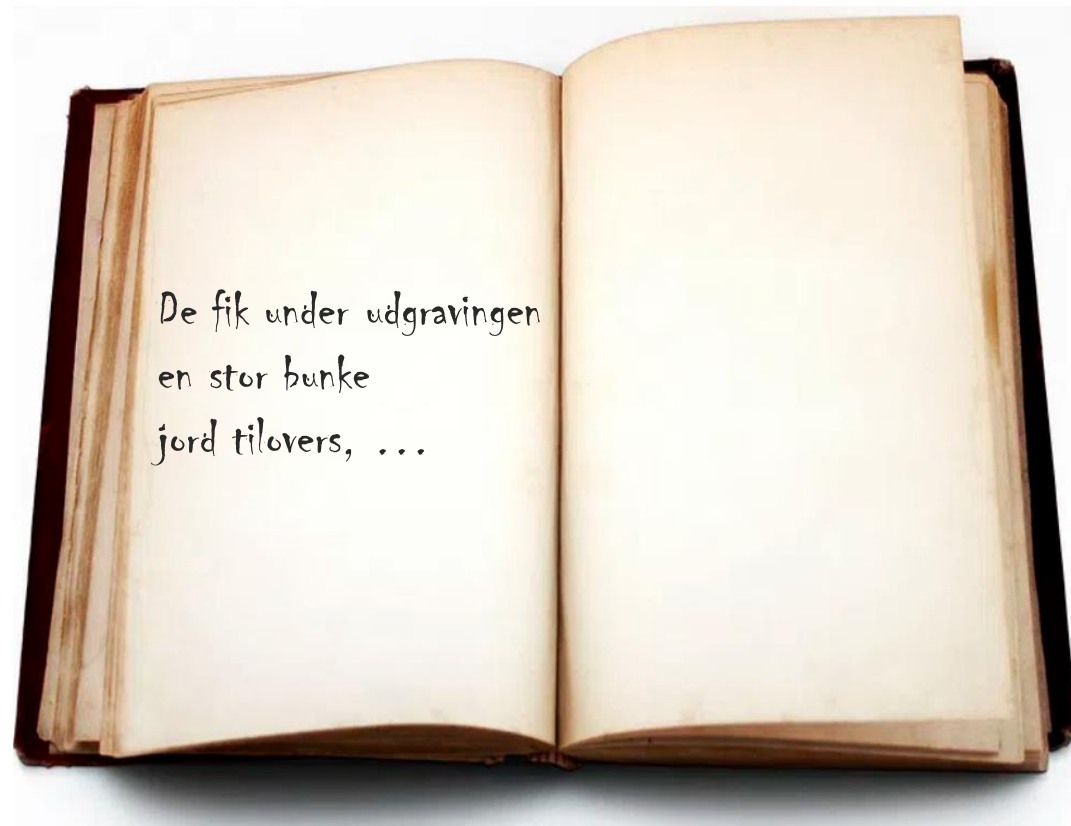
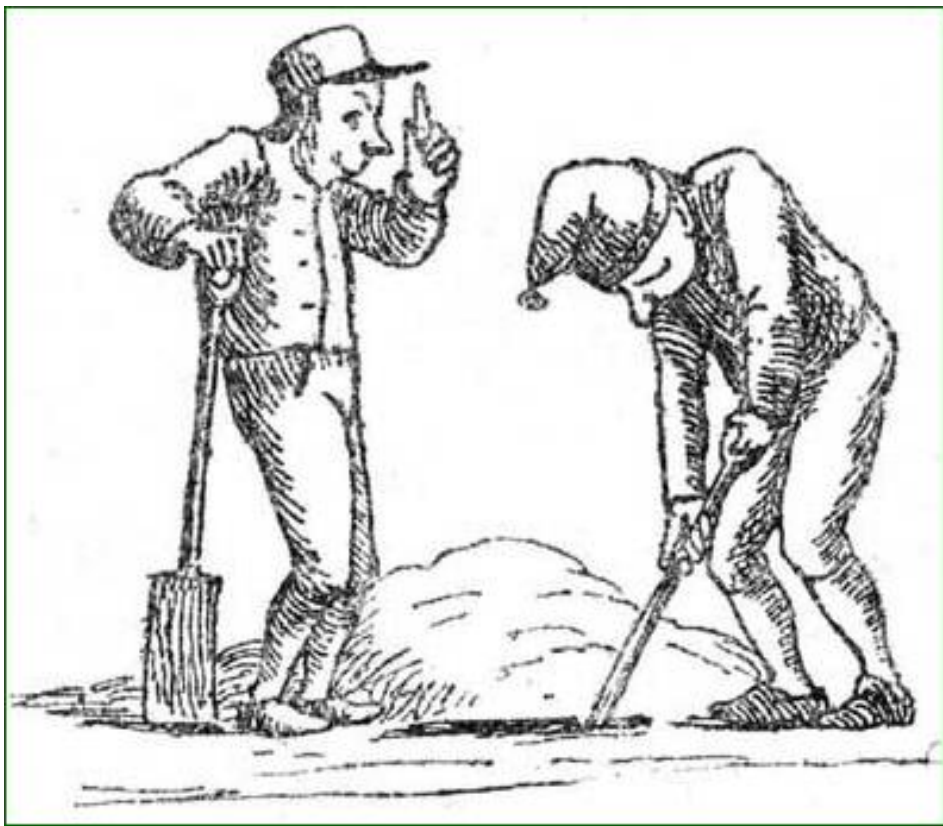
Hvordan får vi til bærekraftig massehåndtering?

- ▶ Bransjen trenger hjelp fra myndighetene

- ▶ Myndighetene trenger hjelp fra bransjen

Kilde: [HULLET Molbohistorier.net](http://HULLET.Molbohistorier.net) ved Arne Dich www.dichmusik.dk
(idé fra Vestland fylkeskommune)

Paragrafene og massene

- ▶ Forurensningsloven §27: masser og stein som tas ut av bygge- og anleggsprosjekter er i utgangspunktet næringsavfall
- ▶ Forurensningsloven §32: Næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg
- ▶ Forurensningsforskriften kap. 2: Ikke lov å mellomlagre masser utenfor tiltaksområdet
- ▶ Forurensningsforskriften §2-5: Forurenset masse som ikke disponeres på eiendommen skal leveres godkjent deponi

Adobe Stock | #89750929

Sirkulær masseforvaltning, SINTEF 2022

- ▶ I 2020 ble uttak av sand, grus og knust stein estimert til ca. 94 millioner tonn, samtidig som mesteparten av overskuddsmasser i andre anleggsprosjekter blir transportert til deponi

Bærekraftig massehåndtering

Masseoversikt Oslo/Akershus uten gjenbruk/overskuddsmasser

Kilde: Direktoratet for mineralforvaltning

Samme stein, men «to typer masser»?

Rammer for bærekraftig massehåndtering i EU

- ▶ Bærekraftsrapportering fra og med regnskapsåret 2024 (CSRD*)

* Corporate Sustainability Reporting Directive

Bærekraftsrapportering

Gjennomføring av direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD)

EUs rapporteringskrav (CSRD)

		ESRS 1: Generelle krav					ESRS 2: Generelle rapporteringskrav				
		Miljø					Sosial			Styring	
Tema		E1: Klimaendringer	E2: Forurensning	E3: Vann og marine ressurser	E4: Naturmangfold og økosystemer	E5: Ressursbruk og sirkularitet	S1: Egen arbeidskraft	S2: Arbeidere i verdikjeden	S3: Berørte lokalsamfunn	S4: Forbrukere og sluttbrukere	G1: Foretningsetikk
Bærekraftsforhold (ESG-forhold)	Eksempler på undertema i henhold til CSRD	Tilpasning til klimaendringer	Forurensning av luft, vann og jord	Vann: vannforbruk, vannuthenting, vannutslipp	Påvirkning på artens tilstand	Ressurstilførsel	Arbeidsforhold	Arbeidsforhold i verdikjeden	Økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter	Informasjon	Foretningskultur
		Redusere klimaendringer	forurensning av levende organismer og matkilder	Marine ressurser: utslipp til hav, forbruk av marine ressurser	Påvirkning på økosystemer	Ressurs-uttømming	Likebehandling og muligheter for alle	Tilgang til like muligheter	Sivile og politiske rettigheter	Personvern og sikkerhet	Beskyttelse av varslere
		Energi	stoffer som gir grunn til bekymring		Avhengighet av økosystemer	Avfall	Andre arbeidsrelterte rettigheter	Andre arbeidsrelterte rettigheter	Urfolks rettigheter	Sosial inkludering	Korrupsjon og bestikkelser
			Stoffer som gir stor grunn til bekymring								
		Forurensning i form av mikroplast									Politisk engasjement og lobbyvirksomhet Håndtering av relasjoner med leverandører og betalingspraksis

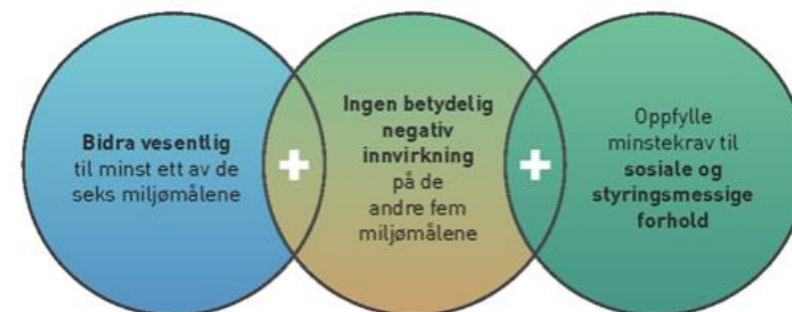
Rammer for bærekraftig massehåndtering i EU

► EU-taksonomien

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) 2020/852

av 18. juni 2020

om etablering av et rammeverk for å fremme bærekraftige investeringer og om endring av forordning (EU) 2019/2088

EU-taksonomien

Artikkel 13: En økonomisk aktivitet som bidrar vesentlig til omstilling til en sirkulær økonomi:

- a) Reduserer bruken av primære råvarer
- f) Øker bruken av sekundære råvarer
- g) Forebygger eller reduserer avfallsgenereringen

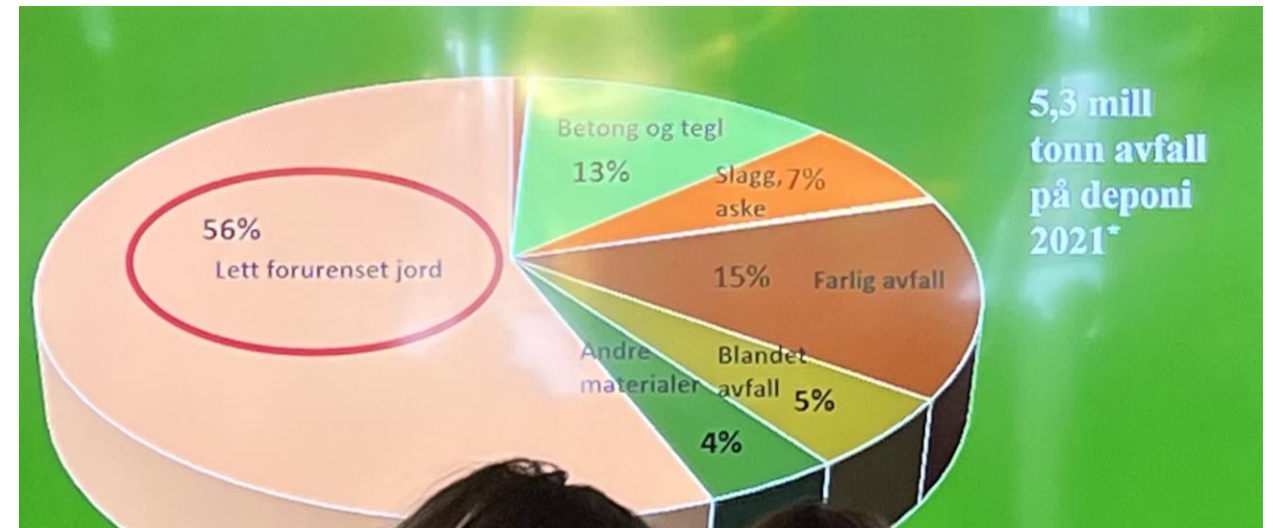
Bransjekunnskap

- ▶ Bransjen er interessert i å bidra!
- ▶ Arena for samhandling mellom aktører og myndigheter

Hva så med lettere forurensete masser?

- ▶ 56% av det som deponeres er lettere forurensete masser (2021-tall)
- ▶ Dagens praksis: ved masseoverskudd i prosjektet: forurensete masser kjøres ut til deponi

Kilde: NGL, august 2023

Åpninger i forurensningsforskriften kap. 2?

Gjenbruk av masser på eiendommen

Gjenbruk av forurensede masser med samme eller lavere innhold av forurensninger i forhold til akseptkriteriene eller helsebasert tilstandsklasse, er tillatt så lenge spredning av forurensning ikke finner sted. Massene som skal gjenbrukes på eiendommen, må kontrolleres for at innholdet er i tråd med riktig helsebasert tilstandsklasse eller akseptkriterie. Masser over helsebasert tilstandsklasse 5 skal som hovedregel fjernes fra stedet. Der det er overskudd av masser skal rene og lavt forurensede masser prioriteres for gjenbruk foran masser med høyere forurensningsnivå/tilstandsklasse. Det vil si at massene med høyest forurensning fraktes ut av området uavhengig av om de er innenfor akseptkriteriene.

Hånd i hånd? Tja...

Forurensningsloven §27:
Forurensningsloven §32:
Forurensningsforskriften kap. 2:
Forurensningsforskriften §2-5:

- ▶ Mesteparten av stein i anleggsprosjekter havner på deponi hvis det ikke kan brukes i prosjekter umiddelbart.
- ▶ Rene masser fra prosjekter skal kun benyttes der de ville vært til erstatning for andre masser.
- ▶ Lettere forurensede masser kan ikke gjenbrukes ved masseoverskudd, og må deponeres. Hvis vi hadde snudd på det, og kjørt rene masser ut, kunne disse bli gjenbrukt.

Stortingsvedtak

STORTINGET

SAKER ▾

REPRESENTANTER OG KOMITEER ▾

HVA SKJER? ▾

OM STORTINGET ▾

Du er her: [Forsiden](#) - [Saker og publikasjoner](#) - [Vedtak](#) - [Stortingsvedtak](#) - Sak

Representantforslag om en mer sirkulær økonomi

Dokument 8:254 S (2021-2022), Innst. 124 S (2022-2023)

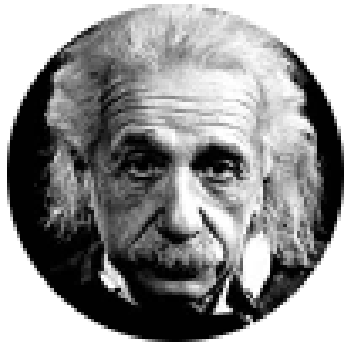
Vedtak 450

Stortinget ber regjeringen kartlegge hvordan virkemiddelapparatet kan innrettes slik at man i sterkere grad støtter opp under deler av eller hele verdikjeder som bidrar til en overgang til mer sirkulærøkonomi.

Veien videre

- ▶ Bransjen trenger hjelp fra myndighetene
 - ▶ Krav om at undersøkelser må inn i tidligere planfase enn i dag (pbl, håndbøker)
- ▶ Myndighetene trenger hjelp fra bransjen
 - ▶ Identifisering og systematisering av hvor regelverket «kræsjer» i praksis
- ▶ Endring i forurensningsloven?
- ▶ Bedre samarbeid på tvers av prosjekter
- ▶ Hvem tar ballen?

“If I had an hour to solve a problem I'd spend 55 minutes thinking about the problem and 5 minutes thinking about solutions.”

– Albert Einstein

Every day we improve everyday life